gen voor een kleinen tijd zich laten vinden om zich verder onder den invloed van haar leeraar te stellen nadat zij eenmaal belijdenis des geloofs hebben afgelegd.

Wat daar tegen te doen? Men komt nu met den voorslag om de geconfirmeerden wel toe te laten tot den Heiligen Doop en tot het Heiligen Avondmaal, maar hen geen andere kerkelijke rechten te geven, als daar zij het recht om als »taufpathe" (doopgetuige) op te treden, het recht om bij kerkelijke verkiezingen eene stem uit te brengen, indien zij dit niet nadrukkelijk verlangen. Als men nu het recht van als doopgetuige op te treden alleen verleende aan hen die het onderwijs voor degenen die belijdenis des geloofs aflegden, een bepaalden tijd volgden.

Maar waarom hen dan toegelaten tot het gebruik der H. Sacramenten? »Dit zijn goddelijke genadegaven, die niet van menschelijke waardigheid mogen afhangen," zoo beweert men van Luthersch standpunt. Het heeft wel er veel van alsof men in de Luthersche kerk de werking der Sacramenten op Roomsche wijze *ex opus operato*, gaat beschouwen. Voor het overige is het verwonderlijk dat men oefening van zekere tucht *niet* noodig acht voor de Sacramenten, maar wel voor de uitoefening van stemrecht enz.

Men ziet het uit alles, men raakt met de massale kerken hoe langer hoe meer in verlegenheid. Zij die nog eenigszins zoeken de heiligheden des Heeren daarin te handhaven, weten niet hoe zij zullen handelen. Voor eenige jaren deden 150 predikanten van de provincie Saksen den voorslag, om den leeftijd der jongelieden voor de bevestiging twee jaren later te stellen. Deze voorslag vond geen ingang, omdat het te veel ingreep in de bestaande ordeningen van het huiselijk en maatschappelijk leven. Men meende dat men door »nieuwe kerkelijke ordeningen tot het vasthouden der nieuw geconformeerden" tot het beoogde doel kon geraken. Doch er werden geen nieuwe kerkelijke verordeningen gemaakt en wanneer ze gemaakt werden, zou het de vraag zijn, of men ze ook zou *kunnen* naleven van de zijde der ambtsdragers of zou *willen* aanvaarden van de zijde der zich noemende leden der Evangelische kerk.

Men zal nu op de aanstaande Provinciale Synoden deze taak opnieuw onder de oogen zien. Het dilemma waar men voor gesteld is, luidt volgens de *All. Ev. Luth. Kirchenzeitung*: »wil de kerk alles laten gaan gelijk het gaat, of wil zij ernst maken met hare ordeningen? Wil de kerk leden hebben die zich enkel laten medesleepen, of zulke die met vrijen wil en met beslistheid tot haar behooren." Wil men eene beslissing in goeden zin, dan moet het Samepiscopaat van den keizer-koning weg en dan moet de kerk vrijheid hebben om de tucht te handhaven. Voor den Heere is geen ding te wonderlijk. Maar met het oog op de toestanden in Pruisen zeggen wij, hoe zullen deze dingen geschieden?

N.-Amerika. Eene Moskee in New-York. Talmage als prediker. Eene nieuwmodische begrafenis.

Te New-York zal eene Moskee verrijzen. De stichter van die plaats, waarin men God wil vereeren gelijk de valsche propheet Mahomed die verkondigde, is Alexander Russell Webb, vroeger consul van Amerika te Bombay, die tot den Islam overging. Men beweert dat hem door Mahomedanen *f* 1,800,000 werd ter hand gesteld om in N.-Amerika onder beschaafde lieden propaganda voor den Islam te maken. Het bouwen van eene moskee in N.-Amerika's eerste stad, is het begin van deze voorgenomen propaganda. Wie weet hoe menig fatalist, die nog eenigen godsdienst hebben wil, tot den Islam overgaat.

Van den begaafden kanselredenaar Talmage te Brooklijn, geeft iemand, die hem in zijn doen heeft gadegeslagen, eene allesbehalve vleiende beschrijving. Hij is van gedachte dat Talmage als geestelijke clown poseert. Zijn tekstkeuze, thema, inhoud en stijl van zijn preeken, welke met eene menigte anecdoten doorspekt zijn, geven reeds dien indruk, maar vooral zijn voordracht. Hij loopt op zijn platform heen en weder, gaat op zijn teenen staan, rekt zich uit dat men bang is dat de naden van zijn zak zullen barsten en maakt grimassen die alle beschrijving te boven gaan.

Nog erger maakt hij het wanneer hij zijne voordrachten over verschillende onderwerpen in zijn tabernakel houdt. Hij zegt dan aardigheden van minder goed allooi, trekt allerlei gezichten, doet stemmen van menschen en geluiden van dieren na. Natuurlijk wordt hij door de menigte die hem komt hooren zeer toegejuicht. De organist werkt met zijn instrument daarin zooveel mogelijk mede. Volgens een New-Yorksch blad speelde deze eens bij wijze van preludium een potpourri, waarbij een wacht met trommels en pijpen optrok, waarna tot slot een onweder nagebootst werd. »Gij moest u schamen", fluisterde iemand den organist in het oor. »Dat doe ik ook", luidde het zacht gegeven antwoord. Soms ontziet Talmage zich niet, om reclame te maken voor een wonderdokter, ofschoon hij zich tot zulke dingen niet begeven heeft, omdat zijn tractement te klein is; want hij verdient jaarlijks *f* 36,000. Ook onderneemt hij soms kunstreizen, waarbij hij zijn optreden niet minder laat betalen, dan een zanger van beroep. Daarbij doet hij ook preekreizen; hij geeft dan gelegenheid, om voor één dollar hem, den meest besproken prediker van Amerika, te hooren.

Dat Amerikaansche humbug steeds meer op kerkelijk gebied in Noord-Amerika doordringt, bewijst een bericht over het lijkfeest van den predikant Horn, die de Episcopale kerk gedient had. 't Laatst van zijn leven had hij met zijn vrouw op een villa bij New-York doorgebracht. Eerst stierf zijne vrouw, weinige maanden later hij zelf. De begrafenis had hij te voren geregeld, en naar die regeling ging het daarbij aldus toe. De vrienden hadden zich in het sterfhuis verzameld; plotseling hoort men de stem der gestorven vrouw zingen: »de wereld is overwonnen, Lam Gods, door Uw bloed." Groote ontsteltenis onder de aanwezigen, die weldra bedaart, wanneer zij bemerken, dat een phonograaf het gezang uitvoert. Daardoor geroerd, begon men te weenen. Toen het lied geëindigd was, werd een andere rol aan de machine bevestigd; nu hoort men den gestorven predikant zijn eigen lijkrede houden. In 't eerste deel sprak hij van zijn gebreken en verzocht voor hem te bidden. In 't tweede deel handelde hij over de deugden zijner vrouw; in 't derde deel had hij het over zijne hoop om genade te ontvangen en om met zijne vrouw weder vereenigd te worden. Van den phonograaf werd nu het weenen van een sterken man gehoord; de toehoorders antwoordden hierop met zuchten. Na de preek werd een nieuwe rol op 't instrument gezet, waarop de vrienden het tweestemmig gezang van de gestorven echtelieden: »in God vond ik toevlucht en rust," hoorden. Men had de aanwezigen wel verzocht mede te zingen, maar niemand kon dit doen. Daarop gingen de vrienden naar het graf, waar de phonograaf waarlijk de Episcopaalsche liturgie voorlas en den zegen uitsprak.

Het ergste van deze historie is, dat vele Amerikanen met dit alles hoog wegloopen. De kerkelijke bladen geven van dit alles nauwkeurig en met den meesten ernst bericht Treurig!

Gemengd Nieuws

De vervolging waaraan de Christenen in Turksch-Armenië bloot staan is metderdaad eene zware. Het wordt hoog tijd dat de Europeesche mogendheden daaraan paal en perk stellen. De Koerden en Turken vermoorden hen plegen geweld op hen, en niemand neemt het voor hen op. Zij worden verbannen of in den kerker geworpen, waar zij zoo mishandeld worden, dat zij in hunne kerker ten deele sterven of waanzinnig worden. Alleen door het geven van groote geschenken aan de ambtenaren kunnen zij hunne vrijheid herkrijgen. De dorpen waarin hoofdzakelijk Christenen wonen worden dikwerf door roofzuchtige Koerden overvallen, de velden verwoest, het vee weggedreven en de boeren dikwerf gedood. Toen men in zulk een dorp, Harmiutsch zich bij de regeering ging beklagen, werd er een hoofdman met wat soldaten gezonden om de bewoners te beschermen. Deze sloeg zijn kwartier op bij den Mado van het dorp. Toen de Mado de vrouwen die bij hem in huis waren, niet wilde overgeven om aan deze zijn vleeschelijken lust te koelen, werd hij in boeien geslagen en vreeselijk mishandeld, terwijl men hem in zijn bloed liet liggen. De boeren droegen hun Mado des anderen daags op een baar naar de stad en klaagden; doch er werd op hunne woorden geen acht geslagen. Een zekere Dschamko liet de Mado's van onderscheidene plaatsen vermoorden, zonder tot verantwoording geroepen te worden. Jongelingen en kinderen worden met geweld gerooftd en tot aanneming van den Islam, ten deele door foltering gedwongen. Vele voorname Armeniërs zijn in vochtige vunzige kerkers gezet, de voeten zijn in een stok, de hals in een ketting gesloten, zonder bed en zonder verwarming in den winter; en behalve dat de voeding onvoldoende is worden zij dagelijks nog geslagen.

Volgens Engelsche bladen drongen kort geleden 78 Turksche soldaten in het Armenisch klooster op den berg Borak en verwoestten daar wat zij op hun weg vonden. Zoowel in genoemd klooster als in dat van St. Krikor heet het dat er spionnen zijn gevonden, die de regeering aanbrengen wanneer er Armeniërs zich naar een klooster begeven hebben. Er verschijnen dan soldaten, die de samenkomsten verbieden, en ook menschen in arrest nemen. Sommigen werden soms in hun slaap opgelicht, gevangen gezet en verbannen, zonder te weten waarom. Vele Armeniërs gaan tot de leer van den valschen propheet over om van de vervolgingen bevrijd te zijn. Zij die Mahomendanen worden, behoeven in 15 jaren geen belasting te betalen.

Er wordt nu weder des Zondags op de tentoonstelling te Chicago gerust. De commissie is hiertoe niet overgegaan omdat het haar nu weer passend voorkwam, dat op den dag des Heeren de tentoonstellingsgebouwen gesloten werden, maar omdat op Zondag de tentoonstelling veel minder bezocht werd dan door de week, zoodat de kosten niet konden gedekt worden.

De moderne Joden verlangen een nieuw gebedenboek. De bond van Synagogengemeenten in Westphalen heeft het voorstel gedaan, dat bij zulk een gebedenboek alle gebeden, die in onbruik zijn geraakt, zullen worden weggedaan, als daar zijn de gebeden om terugkeer naar Jeruzalem, en de welke betrekking hebben op offers, in het bijzonder die welke beschouwd worden niet meer in overeenstemming te zijn met den tijd, dien wij beleven; d. w. z. alle gebeden, die maar eenigzins mystiek klinken. Het nieuwe gebedenboek moet in vloeiend Duitsch verschijnen, zoo dat men niet daaraan bemerken kan, dat het uit het Hebreeuwsch vertaald is. Ook met andere voorslagen komen de reform-Joden. Zoo zal men bijv. bij de godsdienstoefeningen meer zingen en minder bidden. Der Hebreeuwsche taal wil men nog wel een beschedenen plaatsje blijven inruimen.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

TOCH BETAALD.

II. (*Slot.*)

Nu bestelde onze vriend wat hij wenschte, schikte zich, terwijl de vrouw weer afdaalde, zoo goed mogelijk in zijn lot, en na een half uur stonden eindelijk spijs en drank, meer dan genoeg, op tafel. De vrouw had breiwerk meegebracht, en bleef wachten.

Het eten en drinken was opgebruikt en het werd tijd om te betalen. Lefavre tastte in zijn zak, o Schrik.... hij had zijn beurs niet bij zich! In den haast dien hij des morgens maakte, had hij vergeten, achteloos van nature, om zijn huiskleeding voor andere te verwisselen, en de beurs zoodoende thuis gelaten.

»Dat ziet er gek uit, goede vrouw," sprak hij, beschaamd en verlegen, »nu heb ik geen geld bij mij. Hoever is 't van hier naar Heidelberg?"

»Een uur of drie."

»Dat is wat ver om er even heen te sturen. Ik ben van morgen maar zoo weggeloopen, en bemerk nu eerst dat ik geen geld bij mij heb."

»Nu mijnheer, wat zou dat?" sprak de vrouw eenvoudig. „Gij wilt toch zeker wel betalen en dus...."

»o Wel dubbel. Maar weet ge wat; neem mijn zilveren teekenpen tot pand. Dan kom ik het morgen inlossen."

»Neen, neen," sprak de vrouw; »ik vertrouw u best. Gij zult mij het geld wel brengen. 't Is zes stuivers." Meteen stond zij op en ging heen.

De teekenaar bleef nog even zitten, terwijl hij bij zichzelf sprak: „Zulk een goed vertrouwen zou niet iedereen hebben." Op eens scheen een gedachte bij hem op te komen. Hij scheurde een blad uit zijn schetsboek, nam een potlood en ging aan 't werk. Na een half uur scheen hij gereed, en steeg den heuvel weer af, verkwikt en gesterkt.

Beneden gekomen, was zijn eerste werk om aan het eenige huisje dat hij zag, den naasten weg naar Heidelberg te vragen. Gelijk hij wel vermoed had, deed de vrouw, die hij boven had gesproken, hem open.

Toen zij hem nu den weg goed beduid had, vroeg de teekenaar:

»Komt gij zelf ook deze week nog in Heidelberg?"

»Neen, maar mijn man moet er morgen heen."

»Nu, laat hem dan dit papier meenemen," sprak Lefavre, haar het blad overreikende, waarop hij in de hut gewerkt had en dat hij had opgerold en toegebonden. Hij moet er mee gaan naar Krämer, den boekhandelaar, op de markt. Dan zal die u de rekening betalen. Geef hij iets meer, dan is dat ook voor u. Ik kom dan de volgende week hooren hoe 't is afgeloopen. Maar maak het papier niet open."

De vrouw beloofde dat alles zoo geschieden zou en Lefavre keerde naar Heidelberg terug.

Eenige dagen later ging hij het huisje waar de vrouw woonde, weer opzoeken. Hij vond haar thuis.

»Nu, hoe is het gegaan?" vroeg hij. „Heeft hij de zes stuivers betaald?"

»o Mijnheer, zei de vrouw, »gij hebt u zeker vergist. Toen mijn man hem 't papier gaf en vertelde wat er gebeurd was, begon mijnheer Krämer te lachen, en daarna gaf hij mijn man twaalf daalders. Die wou ze niet aannemen, maar er was niet aan te doen. Wij hebben ze bewaard en ik zal ze u geven."

»Niet te gauw," was 't antwoord; »heb ik niet gezegd dat Krämer u de rekening zou betalen en als 't wat meer was dat het voor u zou zijn? Nu is het ook alles voor u. Gij zijt een eerlijke vrouw en hebt mij vertrouwd; daar moogt ge wel eens iets voor hebben."

En eer de verbaasde vrouw, die er nog niets van begreep, iets kon zeggen, was de onbekende uit haar oogen verdwenen.

Of de goede vrouw ooit recht begrepen heeft, hoe de hark in den steel zat, weten we niet. Wel echter kunnen we het, voor wie 't nog niet begrepen heeft, duidelijk maken.

Lefavre had namelijk zeer vlug een fraaie teekening gemaakt van het schoone landschap, dat hij op de hoogte overzag. Daaronder had hij aan Krämer, die hij zeer goed kende geschreven: »Geef aan den persoon, die u deze teekening brengt, wat zij u waard is." Hoe Krämer dat deed, weten we reeds. De vrouw was voor haar goed vertrouwen ruim beloond, en voor wat zij had opgezet met dubbele winst betaald.

AAN VRAGERS.

Dikwijls heb ik, als er iets gebeurde dat men juist anders had gehoopt of waarop men niet verdacht was, hooren zeggen: »'t Is of het spel spreekt". Is, vraagt L. G. ook de oorsprong dier uitdrukking bekend?

Een verklaring, die zeer voor de hand ligt is: De zaak gaat als wanneer iemand bij het spel het telkens gelukkig of wel ongelukkig treft, bv. als hij telkens een zelfde nummer krijgt enz. 't Is dan alsof het stomme spel wilde spreken en zeggen: zoo moet het zijn.

Hoewel ik nu gaarne wat het naast ligt aanvaard, leert echter de ondervinding dat het niet altijd het juiste is. In dit geval althans komt het mij voor, dat het beter is »spel" te nemen in zijn zeer oude beteekenis van »tooverij", »betoovering". Dan wil de uitdrukking zeggen: 't Is of er tooverij onder loopt; zoo wonderlijk is 't of er zich tooverij in uitspreekt.

Een tweede, minder duidelijke vraag van onzen vriend luidt: of men bij alle Bijbelsche namen op de beteekenis heeft te letten?

Het is zeker, dat oorspronkelijk alle namen een beteekenis hadden; ook dat in zeer oude tijden de namen gegeven werden om iets aan te duiden, dat zij op iets wezen. Denk bv. slechts aan de namen Noach, Benjamin en Mozes, waarbij dat uitdrukkelijk staat vermeld. De namen hadden onder het Oude Verbond veelal groote beteekenis, veel meer dan later.

Tijdens des Heeren omwandeling op aarde echter, dus onder 't Nieuwe Verbond was 't reeds gansch anders. Dan vinden we vele namen die òf, zoover wij weten geen beteekenis hebben of al hebben zij die, toch enkel als nu bij ons tot onderscheiding dienen. Paulus bv. had een vriend die Aquila heette, dat Arend beteekent, doch uit niets blijkt, dat deze Aquila nu ook een arendsnatuur of zoo had, en ook niet dat zijn naam hem is gegeven om zoo iets aan te duiden.

Men moet dus voorzichtig zijn en niet uit den naam steeds den persoon in de Schrift willen kennen. Vaak digt er iets dat hem kenmerkt in beschreven, zooals bv. bij de aartvaders Abraham, Izaak, Jakob, maar een vaste regel is het niet, te meer daar zij die den naam gaven, niet altijd datgene zagen gebeuren wat hij uitdrukte.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Colijnsplaat, J. W. Wegchelaar te Dirkshorn. — Oude-Wetering, A. M. Donner JHzn. te Assen. — Kampen, H. Janzen te Sloten (N.-H.) — Veere, J. C. Raamsdonk, cand. te Kampen. — Waddingsveen, G. A. de Joog te Schoonhoven — Schoonebeek, P. Bos, cand. te Bedum. — Bodegraven (2e maal), J. Breukelaar te Nijmegen.

BEDANKT: Voorthuizen **A.** J. Breukelaar te Nijmegen. — Schiedam **B.** P. van Son te Amsterdam **B.** — Bennekom **C.** J. Schotel te Haarlem. — Alkmaar J. Breukelaar te Nijmegen.

Nederduitsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Brielle, A. Verkouw te Gent en Doornenburg. — Oudega c. a., J. Oosterhuis te Vriezenveen. — Waarder (classis Gouda), N. Warmolts te 's Graveland. — Oudenhoorn, H. W. Brand te Kruisland — Engelen, J. Heenk te Budel. — Charlois en Katendrecht, J. A. van Boven te Ede. — Schoonhoven, J. H. Geselschap te Berkel en Rodenrijs. — Lobith, A. Wunder te Noordgouwe. — Zegveld, P. Bongers te Zevenbergen. — Cornjum, C. H. Ris Lambers te Oostvoorne. — Parrega c. a., G. J. Antink te Waddingsveen. — Oosterend op Texel, D. J. van Dijk Jz. te Oosterland op Wieringen. — Rottevalle, K. Janzen te Veesen (Geld.) — Bakkeveen, H. Bax, cand. — Nederhemert, G. Timmer te Nieuwpoort. — Lutjegast, gem. Grootegast, (hulpprediker J. Samplonius, te Amsterdam — Boven Smilde, W. Timmermans Paquoy te Hooger-Smilde.

AANGENOMEN: Gelselaar, F. Beumer, em. pred. — Doeveren en Genderen, C. Plaatsman te Wateringen. — Drimmelen, J. B. Schuring te Wapserveen.

BEDANKT: Leeuwen c. a., F. Beumer, em. pred. — Driehuizen, F. Tammens, cand. te Leiden. — Gasselternijveen, C. van Dis te Silvolde. — Obergum, J. Heeringa te Sebaldeburen, gem. Grootegast. — Nichtevecht, P. H. Versteeg te St. Pancras. — Hommerts en Jutrijp, J. v. d Weide te Workum — Klundert, J. Hoekstra J.Jz. te Longerhouw en Schettens. — Halle, W. Huisbergen te Geesteren. — Oudega, Idsega en Sandfirde, Jofts. Oosterhuis te Vriezenveen. — Schooneebeek, G. Boersma te Heemse (gem. Ambt-Hardenberg.)

Advertentiën.

Heden werden onze ouderharten diep getroffen door het smartelijk verlies van ons geliefd oudste dochtertje

MAAIKE,

in den aanvalligen leeftijd van ruim 4 jaren.

Moge de Heere ons troosten in dezen weg van beproeving.

J. WRISTERS.
J. WRISTERS—SEEGERS.

Utrecht, 15 Aug. 1893.

Door eene Commissie uit de leden der Gemeente, is het plan ter hand genomen tot het aankoopen van een nieuw orgeltje in de Geref. kerk alhier, waarvoor uit de boezem der gemeente het geheele bedrag niet bijeen gebracht kan worden. Mochten er nu Broeders of Zusters genegen zijn, voor dat doel eene gave te willen afzonderen, opdat onze gemeente zich spoedig zou kunnen verblijden in het bezit van een nieuw orgeltje. De kleinste gave zal dankbaar ontvangen en in dit blad verantwoord worden.

Namens de Commissie,
H. v. D. POST.

Moerdijk, 16 Aug. 1893.

G. F. JURJAANZ, Orgelmaker.
Amerik. Orgelhandel,
Haarlemmerdijk 88, Amsterdam.
Steeds voorhanden uitgebreiden sorteering, van de soliedste fabrieken.
Directe aanvoer. Laagste Prijzen.
VRAAG CATALOGUS.
Engros en Détail.

Bij den Uitgever J. C. VAN SCHENK BRILL, te *Doesburg*, is de 1ste aflevering verschenen van 't **hoogst belangrijke** werkje:
De Koninklijke weg naar den Hemel,
DOOR
JOHANNES CALVIJN.
Nieuwe, naar de tegenwoordige spelling gewijzigde uitgaaf.
Compleet in 6 afleveringen à 30 Cts.
Dit werkje behandelt in 34 samenspraken, op voor een ieder *bevattelijke* wijze, de hoofdwaarheden des Bijbels.
Men vrage bij zijnen Boekhandelaar, of bij den Uitgever, de 1ste aflev. ter inzage.

Breebaart's Orgelhandel,
Damrak 23, Amsterdam,
ruim 200 stuks in voorraad.
Laagste prijzen. Vraag Catalogi.

f 9,90 nu voor f 5,90!!
J. WORP,
Melodiën der Psalmen en Lof- en Bedezangen
voor Orgelgebruik.
Netjes en stevig gebonden in geheel linnen band. Zoolang de voorraad strekt, verkrijgbaar bij A. FISSCHER, Boekhandelaar, Elisabethstr. 3, te *Utrecht*. Na ontvangst van postwissel à *f* 5.90 franco toezending.

WORLEDGE'S
HEAD-ACHE LOTION
is het beste, onschadelijke middel tegen
HOOFDPIJN
(uitwendig te gebruiken).
Verkrijgbaar door het geheele Rijk in flesschen van:
500 gr. à f 0.80; 250 gr. à f 0.45;
125 gr. à f 0.25.
Hoofd Agent voor Nederland en Koloniën
JAN W. HAVERKAMP,
SPUISTRAAT 54, AMSTERDAM.

P. VAN EIJK.
FIRMA JOHANNES KRAMER & Co.,
Dam 15--17, Amsterdam.
Koopen en verkoopen EFFECTEN, vreemde COUPONS enz. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO met rentevergoeding van ½ pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.
Directeuren te GRONINGEN:
M. BROUWER en F. DIJKSTERHUIS, Oude Boteringestraat K. 112.
Hoofdagent te AMSTERDAM:
L. VAN DER VIJGH, Heerengracht bij de Hartenstraat 240.
Generaal-Agenten: voor Zuid-Nederland: J. SCHIPPERS, te *Vlaardingen*. » Gelderland: J. A. SMEDES & Co., te *Zutphen*.
Rechtskundige Adviseurs: Mrs. HEEMSKERK en VAN LENNEP,
Advocaten en Procureurs te Amsterdam.
☞ Soliede personen met prima referentiën kunnen als Correspondenten in aanmerking komen.

De eerste aflevering werd verzonden van:
Een jaar op reis in dienst der Zending,
DOOR
F. LION CACHET,
Een zeer belangrijk werk met 60 oorspronkelijke platen en schetskaart. Reis door Java, Egypte en Palestina, in 1891/92.
Tien afleveringen van 48 bladzijden. Prijs hoogstens *f* 4.50.
Amsterdam. J. A. WORMSER.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Het werk van den Heiligen Geest.
Deel I. **Voor de kerk in haar geheel**; Deel II en III. **Voor de enkele personen.** In fraaien stempelband *f* 8.90; ingenaaid *f* 7.50.
☞ *Afzonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.*

Dagen van Goede Boodschap.
I. In den Kerstnacht. II. De Paaschmorgen. III. Op den Pinksterdag. IV. Oud- en Nieuwjaar.
Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempelbanden *f* 5.60; in vier deelen ingenaaid *f* 3.60. Elk deel is op zichzelf compleet en verkrijgbaar, geb. à *f* 1.75, ing. à *f* 1.20.

Gomer voor den Sabbath.
Meditatiën over en voor den Sabbath
In stempelband *f* 2.40; ingenaaid *f* 1.90.

Tractaat van den Sabbath.
Historische dogmatische studie,
Prijs *f* 1.60. Gebonden *f* 2.10.

Voor een Distel een Mirt.
Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van Belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal.
Ingenaaid *f* 1.80. — In stempelband *f* 2.30.

De twaalf Patriarchen.
Bijbelsche Karakterstudiën. Prijs net ingebonden *f* 1.—, ingenaaid *f* 0.75.

De drie Formulieren van Eenigheid, *voor kerkelijk en huiselijk gebruik*, benevens het **Kort Begrip der Christelijke Religie**, uitgegeven door de Predikanten C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN. *Achtste Vijfduizend.* Prijs gecartonneerd *f* 0.40; 25 ex. *f* 9.50; 50 ex. *f* 18.—. In rood linnen stembelband *f* 0.90. Dezelfde uitgave met wit papier voor handteekeningen *f* 1.25.

Calvinisme en Revisie.
(Eerst verschenen in The Presbyterian and Reformed Review, Juli 1891).
Prijs *f* 0.50.

Scolastica.
Het geheim van echte studie. 2de druk. Prijs *f* 0.40.

„Is er aan de publieke Universiteit ten onzent plaats voor eene Faculteit der Theologie?"
REFERAAT voor de meeting, gehouden ter gelegenheid van de tiende jaarvergadering der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag.
Prijs *f* 0.60.

„Sion door recht verlost."
TIJDREDE. Prijs *f* 0.50.

Tweeërlei Vaderland.
Prijs *f* 0.50.

De Vleeschwording des Woords.
Prijs *f* 1.90. Gebonden *f* 2.40.

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 106, AMSTERDAM.